Träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer i Europeiska socialfonden

Samlade lärdomar i Sveriges nationella kompetenscenter 2022-2026

Mötesplats Social Innovation
Malmö universitet
Famna
Companion Kooperativ utveckling
Sociala innovationer partnerskapet för
nns nationella nätverket för samordningsförbund
Medfinansieras av Europeiska unionen

Info

Utgivningsår: 2026
Utgivare: Mötesplats Social Innovation (MSI)
Författare: Malin Lindberg, John Brauer, Anna Tengqvist
Formgivare: Kajsa Kidman
Finansiär: Europeiska socialfonden

Denna rapport är framtagen inom ramen för Kompetenscenter för social innovation. Kompetenscentret är en nationell plattform och drivs av Mötesplats Social Innovation vid Malmö universitet, Coompanion Sverige, Famna och Nationella nätverket för Samordningsförbund, på uppdrag av Svenska ESF-rådet och med finansiering från Europeiska unionen.

INNEHÅLL

1. Inledning **4**

2. Kunskaper om social innovation **6**
- Innebörden i social innovation 6
- Processen i social innovation 6
- Ekosystem för social innovation 7

3. Lärdomar från kompetenscentret **9**
- Lärdomar om projekten 9
- Lärdomar om programområdet 12
- Lärdomar om kompetenscentret 20

4. Framåtblickande slutsatser **24**
- Koppling mellan individ, organisation och samhälle 24
- Stödfunktioner från lokal till internationell nivå 24
- ESF:s nutida och framtida roll 25

5. Referenser **27**

1. INLEDNING

I denna rapport presenteras samlade lärdomar om stöttningen av social innovation i det svenska programmet för Europeiska socialfonden (ESF). ESF är Europeiska unionens (EU:s) främsta instrument för sysselsättning, utbildning och inkludering.[1] Kring 2010 började social innovation användas inom EU som benämning på innovativa insatser inom dessa områden. I ESF definieras social innovation som:

"...utveckling och genomförande av nya idéer (när det gäller produkter, tjänster, metoder och modeller), och som samtidigt tillgodoser sociala behov och skapar nya sociala relationer eller samarbeten (…) varigenom samhället gynnas och dess förmåga att agera förstärks."[2]

I nuvarande programperiod, ESF+ 2021–2027, förväntas alla EU-länder stötta social innovation i sina nationella ESF-program.[3] I det svenska ESF-programmet har det inrättats ett särskilt programområde för social innovation: programområde E (PO E). Där finansieras projekt i syfte att utveckla nytänkande lösningar för att möta aktuella utmaningar inom social inkludering, arbetsmarknad och utbildning.[4] Hittills har 39 projekt beviljats medel genom elva utlysningar i programområdet. Ett exempel är "DC Farming" som finansieras i utlysningen "Innovativ inkludering av arbetslösa genom cirkulär omställning".[5] Där tillvaratas överskottsvärme från ett datacenter för odling av lokalproducerad mat i ett växthus, med arbetstillfällen för personer som står långt från arbetsmarknaden. Ett annat exempel är "Fungerande social finansmarknad i Dalarna" som finansieras i utlysningen "Innovativa finansieringsformer för att möta samhällsutmaningar".[6] Det ska lägga grunden för en social finansmarknad i Dalarna där idéburna aktörer har förutsättningar att bidra med nya idéer och lösningar i samverkan med offentlig sektor, näringsliv och investerare.

Som stöd i genomförandet av PO E har Svenska ESF-rådet låtit inrätta ett nationellt kompetenscenter för social innovation, som bidrar med kunskaper, metoder och mötesplatser för ESF-finansierade projekt, ESF-rådet och nyckelaktörer i det svenska ekosystemet för social innovation.[7] Kompetenscentret drivs av Mötesplats Social Innovation (MSI) vid Malmö universitet i samarbete med Nationella nätverket för samordningsförbund (NNS), Coompanion Sverige och Famna under 2026-2029, och tidigare med NNS och Partnerskapet för sociala innovationer i Örebro län (PSI) under 2022-2025. Internationellt samarbete sker med motsvarande kompetenscenter i andra EU-länder, genom projektet "Boosting Initiatives & Resources to Develop Social innovation" (BIRDS) under 2024-2027 och det tidigare projektet "Building Capacity for a Sustainable Society" (BuiCaSuS) under 2021-2023 med Inkludera och Reach for Change som svenska samverkansparter.

Kompetenscentrets övergripande mål är att främja träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer i genomförandet av ESF+. Med "träffsäkra" menas att sociala innovationer utformas på ett ändamålsenligt sätt i förhållande till behov och förutsättningar hos målgrupper och berörda samhällsaktörer. Med "varaktiga" menas att de sociala innovationer som visar sig fungera väl kan drivas vidare efter projektets slut. Med "värdeskapande" menas de positiva resultat och effekter som kan skapas av de sociala innovationerna för enskilda människor, organisationer och samhället i stort. Som vägledning i detta tas olika sorters analysrapporter fram i kompetenscentret: klusteranalyser, tematiska analysrapporter och årliga analysrapporter. I klusteranalyserna tillvaratas lärdomarna från PO E-finansierade projekt inom utlysningarnas specifika fokusområden. I de tematiska analysrapporterna sammanställs kunskaper om olika temaområden som berörs av PO E, såsom finansiering, effektmätning, regional samverkan och nationell policy.

1 https://european-social-fund-plus.ec.europa.eu/en/what-esf
2 Europeiska unionen 2021, artikel 2, paragraf 8
3 Europeiska unionen 2021, paragraf 29
4 https://www.esf.se/socialfondsprogrammet-esf-2021-2027/#E:-Social-innovation
5 https://www.sunderbyfolkhogskola.se/projekt/dc-farming/
6 https://www.regiondalarna.se/verksamhet/regional-utveckling/projektverksamhet/en-fungerande-social-finansmarknad-i-dalarna/
7 https://socialinnovation.se/kompetenscenter-for-social-innovation/

De årliga analysrapporterna syftar till att sammanställa lärdomarna från projekt-, program- och systemnivå. Den första analysrapporten fokuserade på förutsättningarna för att främja innovativ inkludering i arbetsliv och samhälle genom det nationella kompetenscentret.[8] Den andra fokuserade på vad som tillförs av ett särskilt programområde för social innovation i ESF.[9] Denna tredje analysrapport fokuserar på hur träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer kan främjas genom ESF, baserat på kompetenscentrets samlade lärdomar under 2022-2026. Rapporten är författad av två forskare i kompetenscentret och kompetenscentrets koordinator.[10] Målgruppen är i första hand ESF-rådet, PO E-projekten samt kompetenscentrets medarbetare och parter, men kan även vara relevant för andra.

8 MSI 2023
9 MSI 2025
10 Malin Lindberg, gästprofessor i social innovation vid Malmö universitet, John Brauer fil.dr. i socialt arbete vid Örebro universitet, samt Anna Tengqvist, samordnare vid Mötesplats Social Innovation.

2. KUNSKAPER OM SOCIAL INNOVATION

I detta kapitel sammanfattas grundläggande kunskaper om social innovation baserat på svensk och internationell forskning. Dessa kunskaper har använts i kompetenscentrets insatser för att främja träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer i ESF.

Innebörden i social innovation

Med ”innovation” avses utveckling av nya idéer och lösningar som förverkligas och skapar nytta i samhället.[11] Alla innovationer har en social dimension i och med att de utvecklas och används i ett socialt sammanhang.[12] Det som särskiljer ”social innovation” är att det avser de innovationer vars primära mål och medel är sociala.[13] Med detta menas att deras främsta syfte är att möta samhällsutmaningar och förbättra livsvillkoren för människor, djur och natur, samt att de utvecklas genom kollektiva processer där det skapas nya sociala relationer, praktiker och strukturer. Sociala innovationer utvecklas av aktörer i alla samhällssektorer - och ofta i tvärsektoriell samverkan - även om det är vanligast med aktörer från civilsamhället och offentliga sektorn följt av näringslivet och i viss mån akademin, enligt en global kartläggning.[14]

Social innovation är ett exempel på så kallad ”prefix-innovation” där ett förled läggs till framför grundtermen innovation.[15] Förledet kan vara ett substantiv som i tjänsteinnovation, ett adjektiv som i användardriven innovation eller en metafor som i gräsrotsinnovation. Genom prefixen skapas olika underkategorier av innovation, som ringar in olika former, syften och områden för sådana initiativ.[16] Till exempel ringar produktinnovation in de lösningar som har formen av fysiska produkter, tjänsteinnovation de som består av immateriella tjänster, öppen innovation in de som utvecklas tillsammans med aktörer utanför den egna verksamheten och användardriven innovation de som utvecklas tillsammans med dem som ska använda lösningen. Enligt samma logik ringar social innovation in lösningar vars primära mål och medel är sociala. Samtidigt kan olika typer av innovation delvis överlappa varandra, exempelvis när ett visst initiativ är både socialt och tekniskt nydanande.

Processen i social innovation

En viktig poäng med definitionen av social innovation ovan är att den inte bara omfattar utvecklingen av nya idéer och lösningar, utan även att dessa förverkligas och skapar nytta i samhället. Detta riktar strålkastarljuset både mot den förnyelse som eftersträvas och uppnås, samt vad som behöver göras för att nå dit. En sådan framåtrörelse från utvecklingsbehov till faktisk förnyelse brukar kallas för en ”innovationsprocess”. I social innovation handlar det om en process från samhällsutmaning till samhällsförändring. Svensk och internationell forskning visar att denna process ofta omfattar de delar som illustreras i Figur 1.[17]

11 Benner 2005, Fagerberg m.fl. 2005
12 Styhre 2013
13 Lindberg 2021, Moulaert m.fl. 2013, Mulgan & Pulford 2010
14 Butzin & Terstriep 2018
15 Jmfr Godin 2019
16 Lindberg 2021
17 T.ex. Anheier m.fl. 2019, Brandsen m.fl. 2016, Haxeltine m.fl. 2013, 2017, Howaldt m.fl. 2018, 2019, Lindberg 2021, Lindberg m.fl. 2018, 2022, Westley m.fl. 2017.

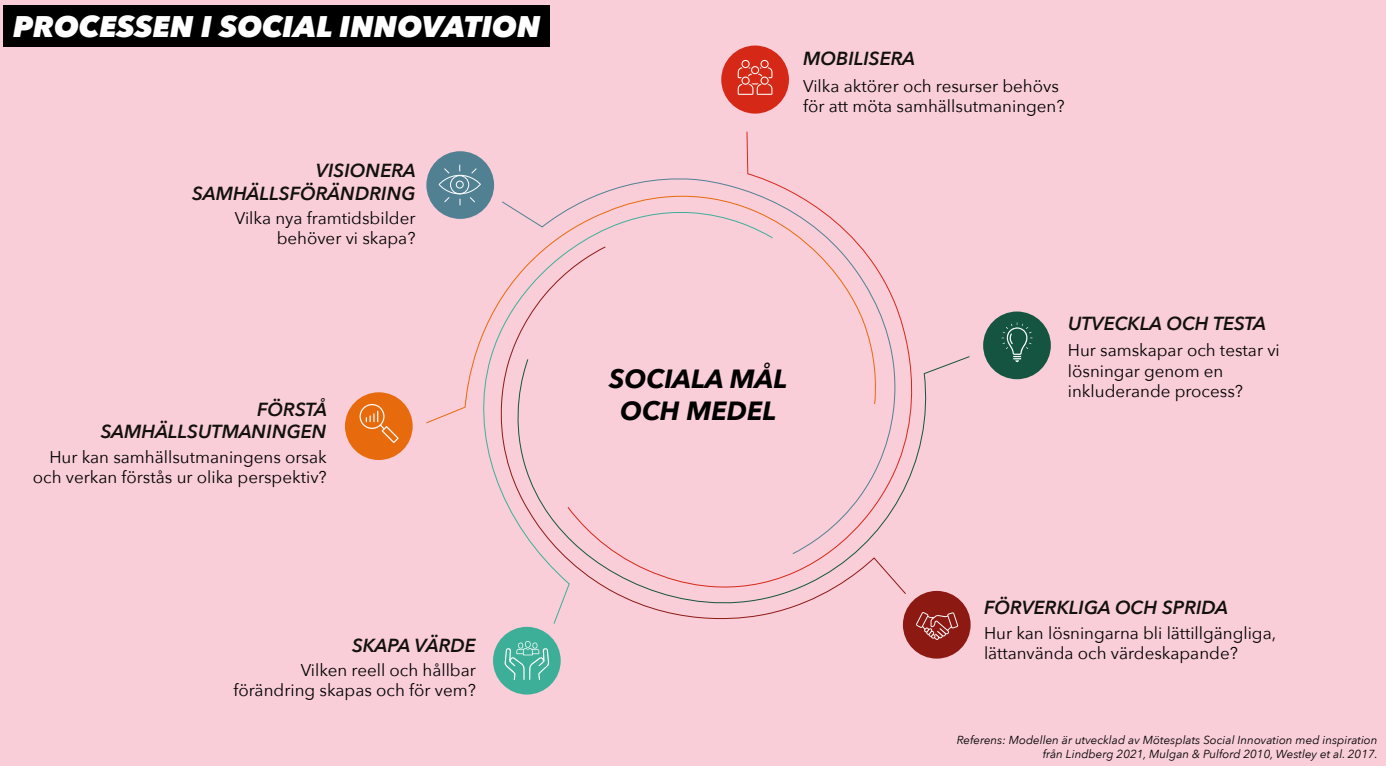

Figur 1. Processen i social innovation.[18]

I mitten av figuren återfinns de sociala mål och medel som kännetecknar social innovation och runtom kretsar sex centrala delar i processen:

- **Förstå samhällsutmaningen** – uppmärksamma en aktuell samhällsutmaning och förstå dess orsak och verkan ur olika perspektiv.
- **Visionera samhällsförändring** – skapa nya framtidsbilder för ett samhälle där utmaningen mötts och människor har goda livsvillkor.
- **Mobilisera** – involvera de människor och samhällsaktörer som berörs av samhällsutmaningen och de resurser som behövs för att kunna möta den.
- **Utveckla och testa** – generera och prioritera idéer, samt utforma och testa möjliga lösningar, tillsammans med berörda människor och samhällsaktörer.
- **Förverkliga och sprida** – etablera varaktiga former för att göra den utvecklade lösningen lättillgänglig, lättanvänd och värdeskapande för målgruppen.
- **Skapa värde** – uppnå, mäta och synliggöra den sociala förnyelse som eftersträvas för individer, organisationer och samhälle.

Dessa delar kan ses som kronologiska på så sätt att social innovation innebär en framåtrörelse från samhällsutmaning till samhällsförändring. Samtidigt kan de delvis överlappa varandra och återkomma under processens gång eftersom innovation ofta omfattar ett kontinuerligt prövande och lärande.[19]

Ekosystem för social innovation

Möjligheten att utveckla, etablera och driva sociala innovationer påverkas av flera olika faktorer i samhället. Sådana faktorer – och deras samspel – brukar kallas för ett ekosystem för social innovation. Internationella studier visar att ekosystemet omfattar de faktorer som illustreras i Figur 2.[20]

18 Modellen är utvecklad av MSI med inspiration från Lindberg 2021, Mulgan & Pulford 2010, Westley m.fl. 2017.
19 European Union 2022, Lindberg 2021, Mulgan & Pulford 2010
20 Hoffecker 2019, Kaletka m.fl. 2016, OECD 2021

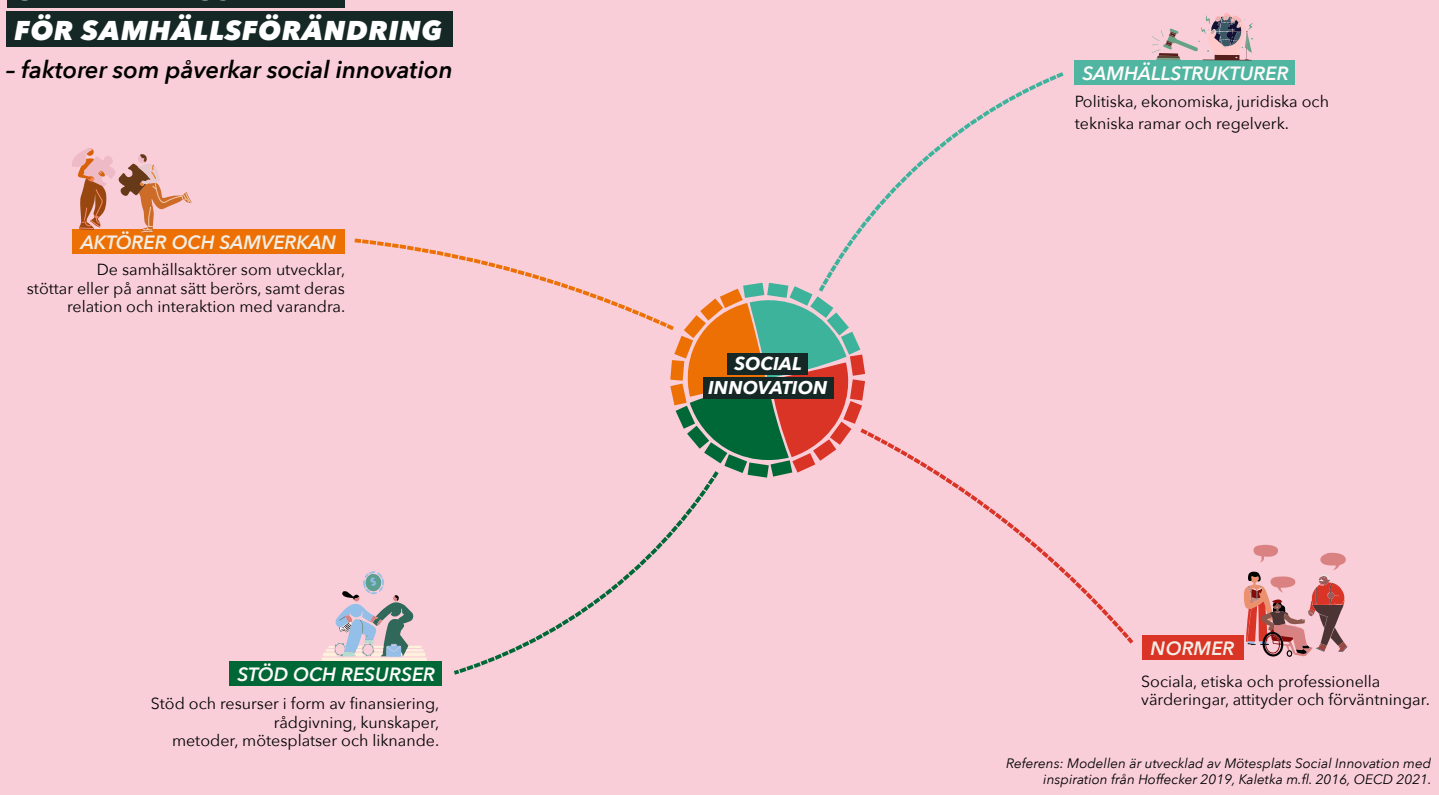

Figur 2. Orienteringskarta för samhällsförändring.[21]

I figuren illustreras ekosystemet för social innovation som en orienteringskarta för samhällsförändring, med inspiration från tårtbitarna i brädspelet Trivial Pursuit. I mitten av figuren samlas tårtbitarna i den sociala innovation som avser möta en viss samhällsutmaning på ett nytänkande sätt. Därifrån löper stigar till de enskilda tårtbitarna i form av de faktorer som påverkar möjligheten att uppnå den samhällsförändring som eftersträvas:

- **Aktörer och samverkan** – de samhällsaktörer i offentlig sektor, civilsamhälle, näringsliv eller akademi som utvecklar, stöttar eller på annat sätt berörs av nytänkande lösningar på en viss samhällsutmaning, samt deras relationer och interaktioner med varandra.
- **Stöd och resurser** – stöd och resurser till utveckling och förverkligande av nytänkande lösningar på samhällsutmaningar, i form av finansiering, rådgivning, kunskaper, metoder, mötesplatser och liknande.
- **Samhällsstrukturer** – de politiska, ekonomiska, juridiska och tekniska ramar och regelverk i organisationer och samhälle som påverkar möjligheten att utveckla och förverkliga nytänkande lösningar på en viss samhällsutmaning.
- **Normer** – sociala, etiska och professionella värderingar, attityder och förväntningar i organisationer och samhälle som påverkar möjligheten att utveckla och förverkliga nytänkande lösningar på en viss samhällsutmaning.

Dessa faktorer kan ses som separata i och med att var och en påverkar förutsättningarna för social innovation på de specifika sätt som beskrivs i listan. Samtidigt är faktorerna ömsesidigt beroende, exempelvis genom att utbudet av stöd och resurser ofta påverkas av de normer som råder i samhället.

21 Modellen är utvecklad av MSI med inspiration från Hoffecker 2019, Kaletka m.fl. 2016, OECD 2021

3. LÄRDOMAR FRÅN KOMPETENSCENTRET

I detta kapitel presenteras lärdomar om främjandet av träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer i ESF, baserat på kompetenscentrets verksamhet under 2022-2026. Först presenteras lärdomar om de projekt som hittills finansierats i ESF:s programområde för social innovation (PO E), följt av lärdomar om programområdets genomförande, samt kompetenscentrets stödinsatser på projekt-, program- och systemnivå.

Lärdomar om projekten

I detta avsnitt presenteras lärdomar från de projekt som finansierats i PO E, med fokus på deras förutsättningar att utveckla träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer i ESF. Hittills har 39 projekt beviljats medel genom 11 utlysningar i PO E - se Tabell 1.[22]

Tabell 1. Beviljade projekt i ESF:s programområde för social innovation.[23]

Utlysning	Beviljade projekt	Projektägare
Insats av strategisk betydelse	Kompetenscenter för social innovation	Mötesplats Social Innovation vid Malmö universitet
Närmare arbetsmarknaden med utvecklad samverkan	Etableringslyftet	Upplands Väsby kommun
	Kraftsamling för ökad ungdomssysselsättning	Reach for Change
	Stärkta förutsättningar för unga med IF	Göteborgsregionens kommunalförbund
Innovativ arbetsmarknads-etablering	En blind fläck – tjejer i gängkriminella miljöer	Göteborgs kommun
	Föreningsliv och folkhälsa i praktiken	Säffle kommun
	Supported self employment – företagande för alla	Stiftelsen Activa
	Uppsala Yrkesmentor	Belong (fd. Nya Kompisbyrån)
	4uvas Innovativ samverkan	Fryshuset
Innovativ inkludering av arbetslösa genom cirkulär omställning	Arbetsintegration i cirkulärekonomin	SKOOPI
	DC Farming	Sunderby folkhögskola
	Odla svenska	Stenungsunds kommun
	Remake Textile	Doing Good (fd. Sätt färg på Göteborg)
Innovativa finansieringsformer för att möta samhällsutmaningar	CIKOMSA - Civilsamhällets och kommunen i samverkan	Östersunds kommun
	Fungerande social finansmarknad i Dalarna	Region Dalarna
	Innovationskraft Karlskoga	Karlskoga kommun
	Innovativ investeringsform för social inkludering	LTU Business AB
	Kungälvs kommun	Kungälvs kommun
	Värden	Bodens kommun

22 Här undantas de utlysningar som genomförts inom ”Unga i mobilitet”.
23 https://www.esf.se/resultat/projektbanken/?Programperiod=2021-2027&Programomr%C3%A5de=E

Stärkt regional kapacitet för att möta samhällsutmaningar	Gört tillsammans - Plattform för social innovation	Region Gävleborg
	Kompetenscenter Social Innovation Södertörn	Södertörns högskola
	Kunskapscenter Botildenborg	Stiftelsen Botildenborg
	Samverkan för social innovation i Örebro län	Region Örebro län
	Social Innovation Syd	Coompanion Skåne
	Sports4innovation	TalangAkademin
Från lokal samhällsutmaning till samhällsförändring	Innovativ Områdessamverkan i Perstorp	Coompanion Skåne
	Sociala Innovativa Broar	Folkuniversitetet
	Youth Impact Säffle	Youth 2030
Insats av strategisk betydelse 2.0	Kompetenscenter för social innovation	Mötesplats Social Innovation vid Malmö universitet
Stödfunktioner till social mikroinnovation för inkluderande samhällsutveckling	Accelerator för social innovation	Founders Loft
	Dalarnas partnerskap för social innovation	Coompanion Dalarna
	Deltagardriven innovation i Mary	Västerås stift
	InnoVu	Rädda Barnen
	Katalysator Social Innovation Norr	Coompanion Norrbotten
	Mikroinnovation välfärdsteknik i Göteborgsregionen	Göteborgsregionens kommunalförbund
	MikroKraft	Coompanion Östergötland
	Samhällsinnovatörerna	Reach for Change
	SEA plattform för mikroinnovatörer	Coompanion Fyrbodal
	SOCIAL X – mikroinkubator för samhällsinnovation	DigitalWell Ventures
Socialt innovativa medel och mål för att möta samhällsutmaningar	Ej beslutat i skrivande stund	
Socialt innovativa insatser för ekonomiskt utsatta för inkluderande samhällsutveckling	Ej beslutat i skrivande stund	

Här beskrivs några av projekten lite närmare:

- **DC Farming** finansieras i utlysningen "Innovativ inkludering av arbetslösa genom cirkulär omställning" och leds av Sunderby folkhögskola. Projektet adresserar samhällsutmaningen med ihållande arbetslöshet bland vissa grupper trots alla de arbetstillfällen som skapas av industrisatsningarna på grön omställning i norra Sverige. I projektet tillvaratas överskottsvärme från ett datacenter för att odla lokalproducerad mat i ett växthus, där personer som står långt från arbetsmarknaden erbjuds sysselsättning med sikte på ett arbetsintegrerande socialt företag (ASF).
- **Etableringslyftet** finansieras i utlysningen "Närmare arbetsmarknaden med utvecklad samverkan" och leds av Upplands Väsby kommun. Projektet adresserar samhällsutmaningarna med hög och långvarig arbetslöshet bland nyanlända och utrikesfödda, ökande segregation, samt svårigheter med kompetensförsörjning. Det ska göra det lättare för målgruppen att orientera sig i samhället och på arbetsmarknaden genom att överbrygga glappen mellan olika insatser och aktörer.

- **Fungerande social finansmarknad i Dalarna** finansieras i utlysningen "Innovativa finansieringsformer för att möta samhällsutmaningar" och leds av Region Dalarna. Projektet adresserar samhällsutmaningen med det gap som finns på finansmarknaden när det gäller sociala innovationer. Det ska lägga grunden för en social finansmarknad i Dalarna där idéburna aktörer har förutsättningar att bidra med nya idéer och lösningar i samverkan med offentlig sektor, näringsliv och investerare.
- **Social Innovation Syd** finansieras i utlysningen "Stärkt regional kapacitet för att möta samhällsutmaningar" och leds av Coompanion Skåne. Projektet adresserar samhällsutmaningen med hög arbetslöshet och social utsatthet bland vissa grupper i skånska kommuner. Det ska utveckla och etablera en plattform för social innovation inom arbetsmarknadsområdet i Skåne, med systematisk samverkan mellan kommuner, civilsamhälle och akademi.

Analysrapporter om projekten

Lärdomarna från de PO E-finansierade projekten har sammanställts i flera olika analysrapporter inom kompetenscentret. Bland annat har så kallade klusteranalyser gjorts om projekten i de tre utlysningarna "Närmare arbetsmarknaden med utvecklad samverkan", "Innovativ arbetsmarknadsetablering" och "Innovativ inkludering av arbetslösa genom cirkulär omställning". Med "kluster" menas att det är projektens samlade lärdomar om varje utlysnings specifika fokusområde som står i centrum för analyserna. I rapporterna beskrivs dessa lärdomar utifrån MSI:s modell för processen i social innovation - se Figur 1.

Klusteranalysen i utlysningen "Närmare arbetsmarknaden med utvecklad samverkan" ringar in de tre finansierade projektens lärdomar om utlysningens fokus på social innovation i form av nytänkande samverkan mellan relevanta samhällsaktörer för att möta behov bland personer som står långt från arbetsmarknaden eller är i en annan utsatt livssituation. I klusteranalysen konstateras att projekten samlar aktörer som tidigare inte samarbetat och att detta sker både horisontellt och vertikalt för att kunna matcha målgruppens komplexa och mångfacetterade behov. Horisontellt skapar de arenor där personer från olika professioner, verksamheter och målgrupper gemensamt kan utveckla nytänkande lösningar. Vertikalt involverar de aktörer på flera olika nivåer i samhället, exempelvis från lokal, regional och nationell nivå. Även värdeskapandet i projekten omfattar flera nivåer, genom deras ambitioner att stärka individers egenmakt och organisationers samskapande förmåga, samt utmana de strukturer i organisationer och samhälle som gör att målgruppernas behov inte möts i dagsläget.

Klusteranalysen i utlysningen "Innovativ arbetsmarknadsetablering" ringar in de fem finansierade projektens lärdomar om utlysningens fokus på social innovation i form av nytänkande metoder för arbetsmarknadsetablering, social inkludering och egenmakt bland personer som står långt från arbetsmarknaden eller är i en annan utsatt livssituation. I klusteranalysen konstateras att projekten framför allt har vidareutvecklat befintliga metoder på ett nytänkande sätt, som även paketerats på ett spridningsbart sätt. Lyhördhet för målgruppernas perspektiv har varit viktigt i detta för att kunna förstå den adresserade samhällsutmaningen och utforma värdeskapande lösningar, även om det funnits vissa utmaningar med att få till målgruppsinvolveringen. Redan vid tiden för analysen urskiljs viss påverkan på normer i medverkande organisationer, främst på operativ handläggarnivå. Däremot behövs fortsatta insatser efter projektens slut för att metoderna ska kunna permanenteras i ordinarie verksamheter och förändra strukturer på organisations- och samhällsnivå. Där är utmaningen att synliggöra och värdera projektens bidrag i konkurrens med andra ekonomiska, politiska och regelmässiga faktorer i offentlig sektor.

Klusteranalysen i utlysningen "Innovativ inkludering av arbetslösa genom cirkulär omställning" ringar in de fyra finansierade projektens lärdomar om utlysningens fokus på social innovation i form av cirkulära metoder för arbetsmarknadsetablering, social inkludering och egenmakt bland personer som står långt från arbetsmarknaden eller är i en annan utsatt livssituation. I klusteranalysen konstateras att projekten

väver samman ekologiska och sociala behov till nya lösningar, där cirkulära verksamheter används som arenor för arbetsintegration, språkutveckling och kompetensbyggande. På så sätt skapar projekten nya vägar in i arbete för grupper som annars riskerar långvarigt utanförskap, samtidigt som de bygger kapacitet för cirkulär omställning genom nytänkande arbetssätt, kompetenser och lokala lösningar med spridningspotential. En viktig del i projekten är en vidgad förståelse av de samhällsutmaningar som projekten adresserar, vilket bedöms öppna upp för nytänkande lösningar. För att dessa lösningar ska kunna implementeras och skapa värde krävs dels operativ finjustering av metoderna, dels strategiskt arbete med partnerskap, finansiering och förvaltning.

I kompetenscentrets årliga analysrapporter sammanställs lärdomarna från projekt-, program- och systemnivå i PO E. I en av rapporterna diskuteras den förnyelse som eftersträvas i PO E-finansierade projekt och vilka insatser som anses behövas för att uppnå detta.[24] Det handlar framför allt om projektens strävan efter ett mer inkluderande och jämlikt samhälle, genom utveckling och spridning av metoder, modeller och exempel för innovativ inkludering i arbetsliv och samhälle – med aktiv involvering av målgrupper och samhällsaktörer. Projektens förutsättningar för förnyelse främjas bland annat av det utrymme att frångå etablerade synsätt och arbetssätt som skapats av PO E:s fokus på social innovation. Det främjas även av projektens egna initiativ till att tillvarata detta utrymme för att utforska nytänkande synsätt och arbetssätt inom PO E-utlysningarnas fokusområden. En utmaning är projektmedlens kortsiktighet och avgränsning till att utveckla och testa nya idéer och lösningar, medan övriga delar i innovationsprocessen sällan omfattas. I vissa fall finns även internt motstånd och bristande mottagarkapacitet i berörda organisationer, som projekten behöver hantera för att kunna uppnå den eftersträvade förnyelsen.

Lärdomar om programområdet

I detta avsnitt presenteras lärdomar från genomförandet av ESF:s programområde för social innovation (PO E) med fokus på förutsättningarna att främja träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer. PO E utgör ett av sex programområden i ESF+ - se Figur 3.

Programområde		Tilldelning*	Särskilda mål	Tematiskt målområde	Insatser för	
A	Öka möjligheten till ett hållbart arbetsliv för alla	66,5 %	• Främja livslångt lärande och att uppmuntra aktiv inkludering	• Ekonomisk utsatthet • Återinträde/etablering på arbetsmarknaden • Kompetensutveckling för individer som har en stabil eller instabil ställning på arbetsmarknaden	• Arbetslösa inklusive långtidsarbetslösa • Anställda och personer i omställning inklusive egenföretagare	• Organisationer • Myndigheter • Företag • Andra arbetsgivare inom privat, offentlig och idéburen sektor
B	Öka möjligheten till arbete	14 %	• Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande	• Återinträde/etablering på arbetsmarknaden	• Arbetslösa inklusive långtidsarbetslösa	
C	Minska risken för ekonomisk utsatthet	3 %	• Främja social inkludering	• Ekonomisk utsatthet	• Individer som befinner sig i, eller riskerar att hamna i fattigdom eller social exkludering	
D	Öka kapaciteten i glesbygden	6,5 %	• Modernisera arbetsmarknadens institutioner och tjänster	• Återinträde/etablering på arbetsmarknaden • Kompetensutveckling för individer som har en stabil eller instabil ställning på arbetsmarknaden	• Övre och Mellersta Norrland	
E	Sociala innovationer	5 %	• Uppmuntra aktiv inkludering	• Ekonomisk utsatthet • Återinträde/etablering på arbetsmarknaden • Kompetensutveckling för individer som har en stabil eller instabil ställning på arbetsmarknaden	• Arbetslösa inklusive långtidsarbetslösa • Anställda och personer i omställning inklusive egenföretagare	• Organisationer • Myndigheter • Företag • Andra arbetsgivare inom privat, offentlig och idéburen sektor
F	Fast-Care (Stöd till ukrainska flyktingar)	5 %	• Främja socioekonomisk integrering av tredjelandsmedborgare, inbegripet migranter		• Individer som omfattas av EU:s massflyktsdirektiv	

Alla delar av programmet ska genomsyras av jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering.

Vi förespråkar också transnationalitet, alltså samarbete med andra länder, för att förbättra projektets resultat och spridning.

* Tilldelning avser hur stor andel av fonden som går till respektive programområde.

Figur 3. Programområden i Sveriges nationella ESF-program 2021–2027.

24 MSI 2025

Avsikten med PO E är att stötta nytänkande lösningar som kan möta de utmaningar som finns inom social inkludering, arbetsmarknad och utbildning. ESF-rådets förändringsteori för PO E omfattar fyra prioriterade områden: 1) Social hållbarhet – där social innovation förväntas kunna bidra till att människor i socialt utanförskap får mer egenmakt och resurser genom insatser för aktiv inkludering i samhället, 2) Förändrad arbetsmarknad – där social innovation förväntas kunna bidra till ett mer hållbart arbetsliv genom insatser som mildrar konsekvenserna av arbetsmarknadens förändringstakt, 3) Kompetensutveckling och livslångt lärande – som social innovation förväntas kunna bidra till genom insatser för att motverka skolavhopp, stärka anställdas kompetensutveckling och möjliggöra omskolning, 4) Grön omställning – som social innovation förväntas kunna bidra till genom insatser som tillgodoser de ökade och förändrade kompetenskrav som följer av denna omställning.

Hittills har elva utlysningar genomförts i PO E[25]:

1. **Insats av strategisk betydelse** - som syftade till att finansiera det nationella kompetenscentret för social innovation i ESF. Bakgrunden var dels att ESF-rådet identifierat behovet av en strategisk insats för effektivt genomförande av PO E, dels EU-kommissionens satsning på att etablera sådana kompetenscenter där Sverige via MSI deltog i BuiCaSuS-projektet tillsammans med Frankrike, Lettland och Spanien. I utlysningen efterfrågades en strategisk insats för att stötta och coacha projekt, underlätta spridning av prövade innovationer, samt adressera strategiska frågor och hindrande strukturer. En strategisk insats beviljades i utlysningen - se Tabell 1.
2. **Närmare arbetsmarknaden med utvecklad samverkan** - där det efterfrågades projekt som med hjälp av social innovation avser etablera hållbar samverkan mellan de aktörer som är relevanta för att möta komplexa och mångfacetterade behov bland personer som är långtidsarbetslösa, som inte etablerat sig på arbetsmarknaden eller som på annat sätt befinner sig i eller nära ekonomisk utsatthet. Tre projekt beviljades i utlysningen - se Tabell 1.
3. **Innovativ arbetsmarknadsetablering** - där det efterfrågades projekt som med hjälp av social innovation avser utveckla, använda och implementera innovativa metoder för att bidra till ökad arbetsmarknadsetablering, social inkludering och egenmakt för personer i långtidsarbetslöshet, ekonomisk utsatthet, social isolering eller bristande förankring i det omgivande samhället. Fem projekt beviljades - se Tabell 1.
4. **Innovativ inkludering av arbetslösa genom cirkulär omställning** - där det efterfrågades projekt som med hjälp av social innovation avser utveckla, använda och implementera cirkulära och innovativa metoder för att bidra till ökad arbetsmarknadsetablering, social inkludering och egenmakt för personer i långtidsarbetslöshet, ekonomisk utsatthet eller social isolering. Fyra projekt beviljades - se Tabell 1.
5. **Innovativa finansieringsformer för att möta samhällsutmaningar -** där det efterfrågades projekt som avser undersöka förutsättningarna för att etablera innovativa finansieringsformer för att möta samhällsutmaningar. Utlysningen riktade sig till offentliga projektägare, såsom kommuner, regioner och myndigheter. Sex projekt beviljades - se Tabell 1.
6. **Stärkt regional kapacitet för att möta samhällsutmaningar** - där det efterfrågades projekt som avser etablera regionala plattformar eller kompetenscenter för att stötta och stärka social innovation, i syfte att stärka regioners kapacitet att bättre och tidigare möta komplexa samhällsutmaningar med hjälp av social innovation. Sex projekt beviljades - se Tabell 1.
7. **Från lokal samhällsutmaning till samhällsförändring** - där det efterfrågades projekt där kommuner i särskilt utsatt situation med hjälp av social innovation avser bidra till ökad aktiv inkludering genom att adressera faktorer som resulterar i socialt utanförskap, segregation, ekonomisk utsatthet, ohälsa, arbetslöshet och låg utbildningsgrad.
Tre projekt beviljades - se Tabell 1.

25 Undantaget de utlysningar som rör internationellt utbyte inom ”Unga i mobilitet”.

8. **Insats av strategisk betydelse 2.0** - som syftade till att finansiera fortsatt arbete i det nationella kompetenscentret för social innovation i ESF. I utlysningen efterfrågades en strategisk insats för effektivt genomförande av PO E, som ska stötta och coacha projekt, aggregera och utvärdera programområdets resultat, samt stötta ESF-rådet med underlag och analyser inför utlysningar. En strategisk insats beviljades - se Tabell 1.

9. **Stödfunktioner till social mikroinnovation för inkluderande samhällsutveckling** - där det efterfrågades projekt som ska stötta sociala mikroinnovatörer, det vill säga enskilda personer eller mindre sammanslutningar som är närmast och personligt berörda av de problem som adresseras genom deras idéer. Tio projekt beviljades - se Tabell 1.

10. **Socialt innovativa medel och mål för att möta samhällsutmaningar** - där det efterfrågas projekt som med socialt innovativa medel tar sig an samhällsutmaningar inom arbetsmarknad, utbildning och/eller social inkludering för att nå socialt relevanta mål. Utlysningen tar avstamp i kompetenscentrets rapport "Omvärldsspaning till ESF:s stöttning av social innovation 2025"[26]. Inga projekt har ännu beviljats då utlysningen inte hunnit stänga när denna rapport skrivs.

11. **Socialt innovativa insatser för ekonomiskt utsatta för inkluderande samhällsutveckling** - där det efterfrågas projekt som med socialt innovativa medel och mål ska bidra till att möta behov hos, och skapa positiv förändring för, ekonomiskt och socialt utsatta barn och ungdomar. Utlysningen riktar sig till specifika kommuner som bedrivit projekt för att motverka barnfattigdom och ekonomisk utsatthet bland unga vuxna, i programområdet "Minska risken för ekonomisk utsatthet" (PO C). Inga projekt har ännu beviljats då utlysningen inte hunnit stänga när denna rapport skrivs.

Mönster i ansökningarna

För att se övergripande mönster i PO E har ansökningarna till utlysningarna analyserats med hjälp av datorprogrammet R.[27] Analysen omfattar samtliga ansökningar till sju av utlysningarna - nr 2-7 och 9 i listan ovan[28] - totalt 160 stycken, varav 36 beviljades medel.

Vad gäller projektens geografiska insatsområden illustrerar Figur 4 i vilka kommuner som projektens insatser var avsedda att genomföras - fördelat på kommuner som inte omfattades av en ansökan, omfattades av minst en ansökan men som inte beviljades medel, samt omfattades av minst en ansökan som beviljades medel. Som framgår av figuren är vissa regioner underrepresenterade i bemärkelsen att inga eller få kommuner omfattas i inkomna och beviljade ansökningar, exempelvis Norrbotten och Värmland. De ansökningar som beviljats medel är spridda i olika delar av landet, samtidigt som exempelvis stora delar av norra Sverige inte tog del av några medel.

26 https://socialinnovation.se/publications/omvarldsspaning-till-esfs-stottning-av-social-innovation-2025/
27 R Core Team 2021
28 De utlysningar som finansierat det nationella kompetenscentret - nr 1 och 8 - har exkluderats i och med dessas strategiska fokus på en nationell stödstruktur. De senaste två utlysningarna - nr 10-11 - omfattas inte heller, då de inte hunnit stänga när denna rapport skrivs.

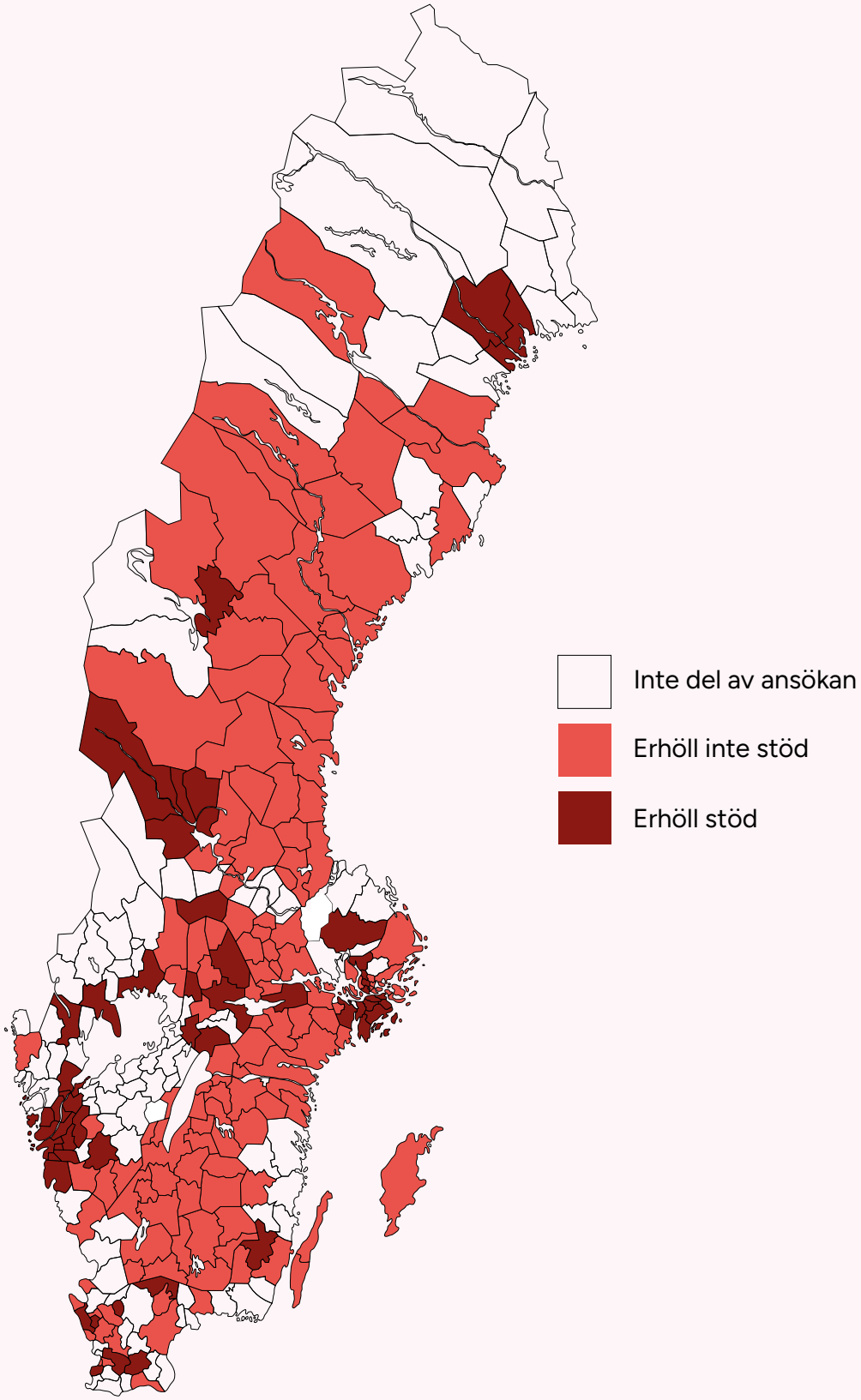

Figur 4. Geografiska insatsområden för PO E-ansökningar, på kommunnivå.

En annan geografisk dimension är fördelningen mellan stads- och landsbygdskommuner. Med utgångspunkt i uppdelningen i Figur 4 analyserades ansökningarna i relation till Tillväxtverkets kategorisering av landsbygdskommuner, storstadskommuner och blandade kommuner.[29] Som framgår av Figur 5 är det en stor andel av storstadskommunerna som omfattas i inkomna och beviljade ansökningar till PO E. Däremot är det en lägre andel av landsbygdskommunerna som omfattas, medan blandade kommuner ligger någonstans däremellan. I de beviljade ansökningarna är däremot fördelningen mellan olika kommuntyper jämnare, där 15 landsbygdskommuner, 14 storstadskommuner och 21 blandade kommuner omfattas i de 36 beviljade ansökningarna.

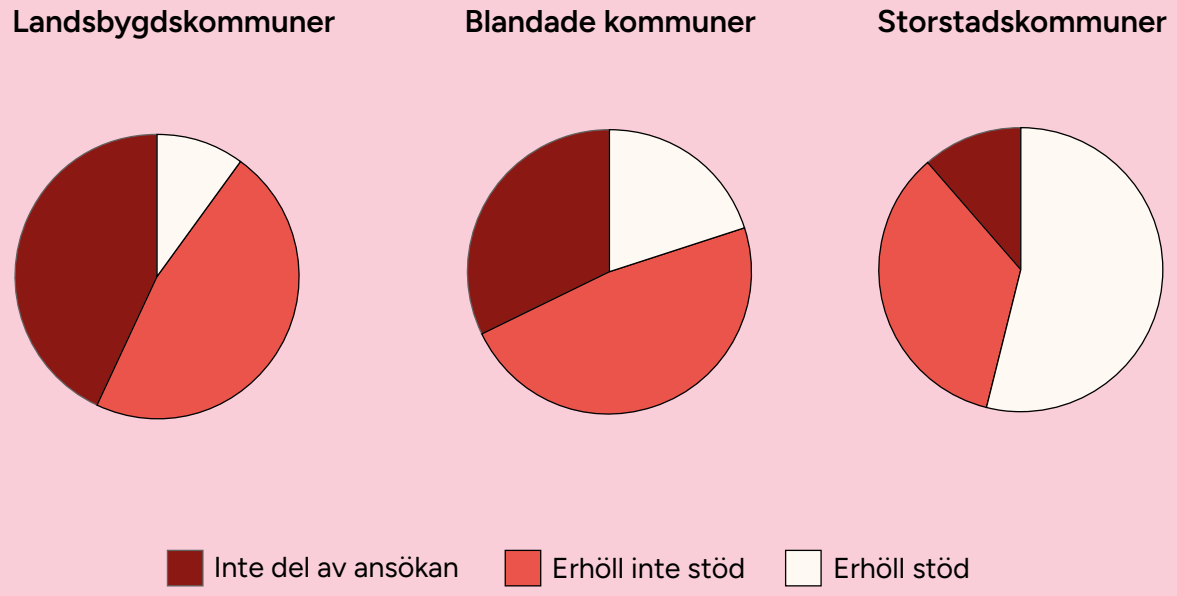

Figur 5. Andel av olika kommuntyper som omfattas i PO E-ansökningar.

Vad gäller vilka aktörer som ingår i PO E-ansökningarna illustrerar Figur 6 att det främst handlar om aktörer från offentlig sektor och civilsamhället, medan näringslivet är i minoritet. En stor andel av ansökningarna omfattar en eller flera aktörer från samma samhällssektor. Det är även vanligt med samarbete mellan aktörer från offentlig sektor och civilsamhället, medan näringslivet bara omfattas i viss utsträckning. Drygt 30 procent av de inkomna ansökningarna har endast en medverkande organisation, vilket är vanligast i offentlig sektor, men även i civilsamhället och till viss del i näringslivet. Samma mönster återspeglas i de beviljade ansökningarna, där 13 av 36 enbart har en medverkande organisation. Beräkningarna omfattar de organisationer som medverkar som projektägare eller samverkanspart.[30]

29 https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/guiderochverktyg/guiderochverktyg/metodstodforlivskraftigalandsbygder/olikatyperavlandsbygder.5538.html
30 https://www.esf.se/soka-stod/sok-stod-steg-for-steg/roller-och-ansvar/

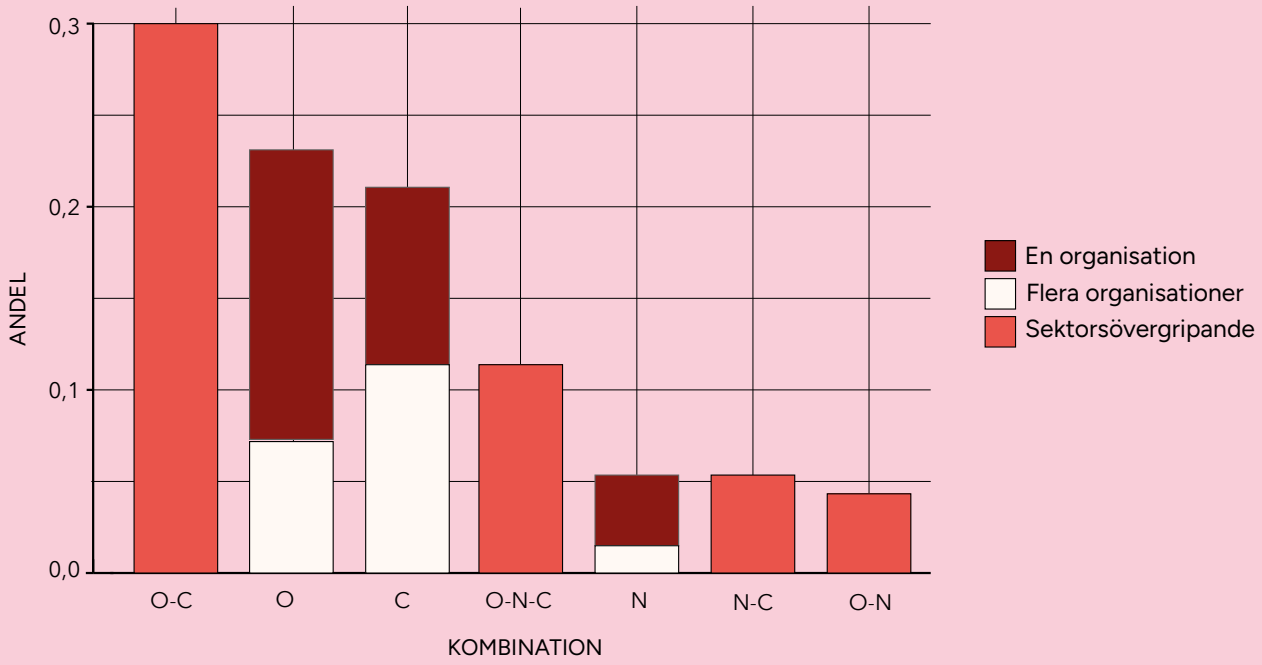

Figur 6. Fördelning av medverkande organisationer per samhällssektor i PO E-ansökningar (O = Offentlig sektor, C = Civilsamhälle, N = Näringsliv).

Vad gäller målgrupper illustrerar Figur 7 att det ofta handlar om olika personer som står långt från arbetsmarknaden eller befinner sig i någon annan socialt eller ekonomiskt utsatt livssituation, i linje med fokuset för flera av PO E-utlysningarna. De målgrupper som står långt från arbetsmarknaden omfattar både arbetslösa i allmänhet och mer specifika kategorier av personer som är utrikesfödda, unga, kvinnor, funktionsnedsatta eller lågutbildade. De som befinner sig i någon annan socialt eller ekonomiskt utsatt omfattar bland annat barn och unga, invånare i utsatta områden, personer med beroendeproblematik, samt mottagare av försörjningsstöd. En annan sorts målgrupp är aktörer som ingår i ekosystem för social innovation, såsom kommuner, myndigheter och organisationer från civilsamhället.

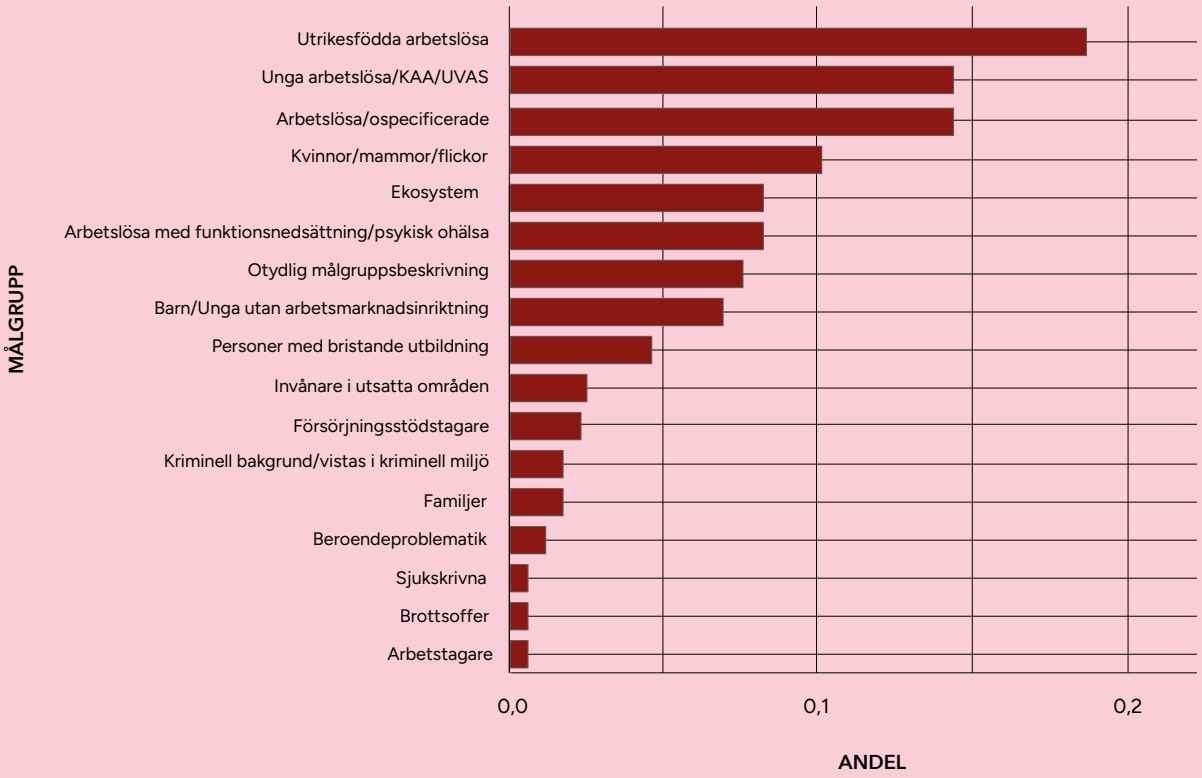

Figur 7. Målgrupper i PO E-ansökningar.[31]

31 En enskild ansökan kan ha flera målgrupper, förutom "Arbetslösa/ospecificerade" respektive "Ekosystem".

Vad gäller vilka metoder som används för målgruppsinvolvering illustrerar Figur 8 att det vanligaste är att tillvarata erfarenheter av målgruppen från tidigare verksamhet, vilket är fallet i knappt en tredjedel av de inkomna ansökningarna. Mer specifika metoder som anges är intervjuer, enkäter och paneler, likväl som fokusgrupper, workshops och tester. I drygt en femtedel av ansökningarna framgår inte hur målgrupperna involveras.

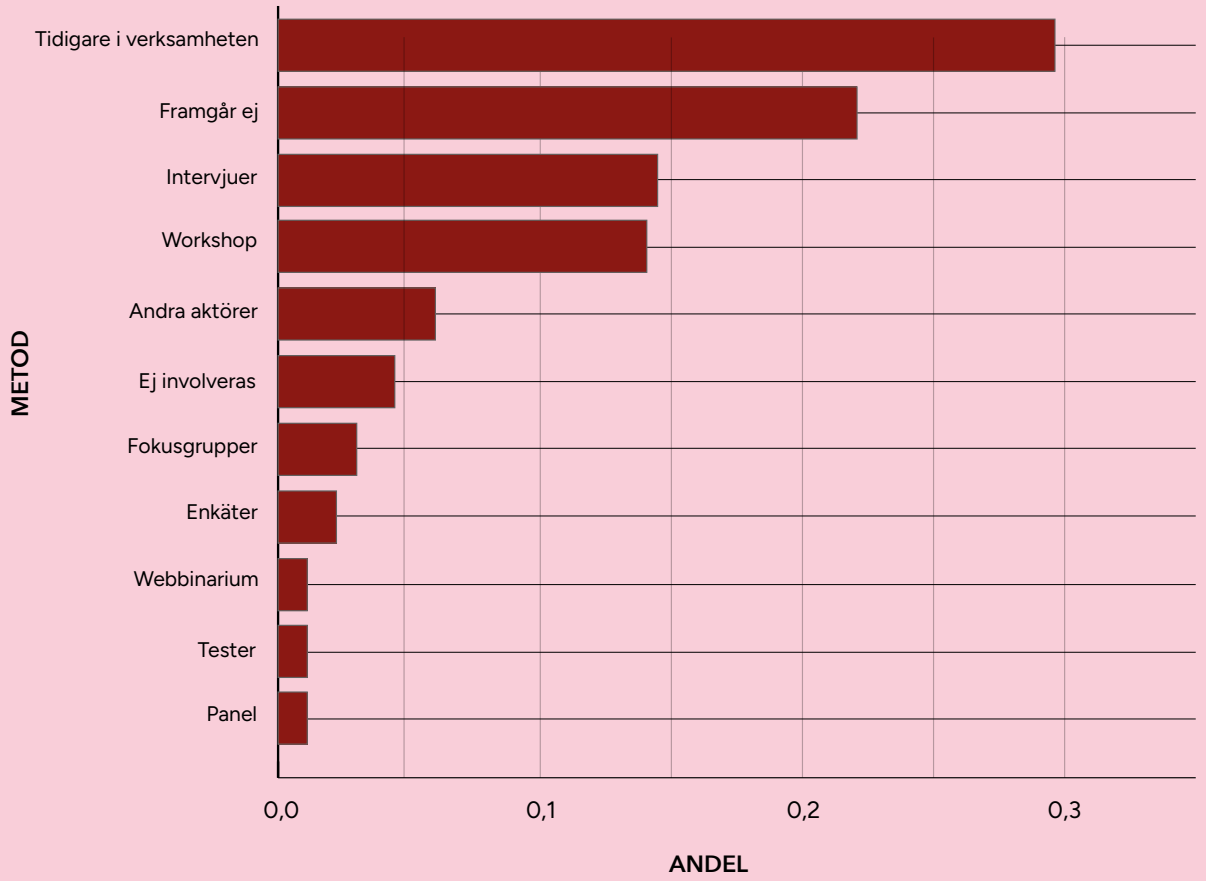

Figur 8. Metoder för involvering av målgrupper i PO E-ansökningar.[32]

Vad gäller vilka motiveringar som ESF-rådet angivit för avslag av inkomna ansökningar illustrerar Figur 9 att det vanligaste är att de inte bedömts följa utlysningens budgetregler, exempelvis vad gäller den föreskrivna fördelningen mellan ESF-medel (95 procent) och egen medfinansiering (5 procent). Andra formmässiga fel är att ansökan bedömts vara ofullständig, bryter mot lagen om offentlig upphandling eller saknar transnationellt utbyte. Därtill har vissa ansökningar fått avslag med motiveringen att projektägaren bedöms sakna organisatorisk kapacitet för att bedriva projektet. Mer innehållsmässiga motiveringar för avslag är att det föreslagna projektet inte bedöms matcha utlysningens fokus på social innovation eller dess mer specifika inriktning. Cirka 10 procent av ansökningarna avslogs med motiveringen att tillgången till medel var begränsad i den aktuell utlysningen, där den specifika ansökan inte prioriterats.

32 En enskild ansökan kan omfatta flera metoder.

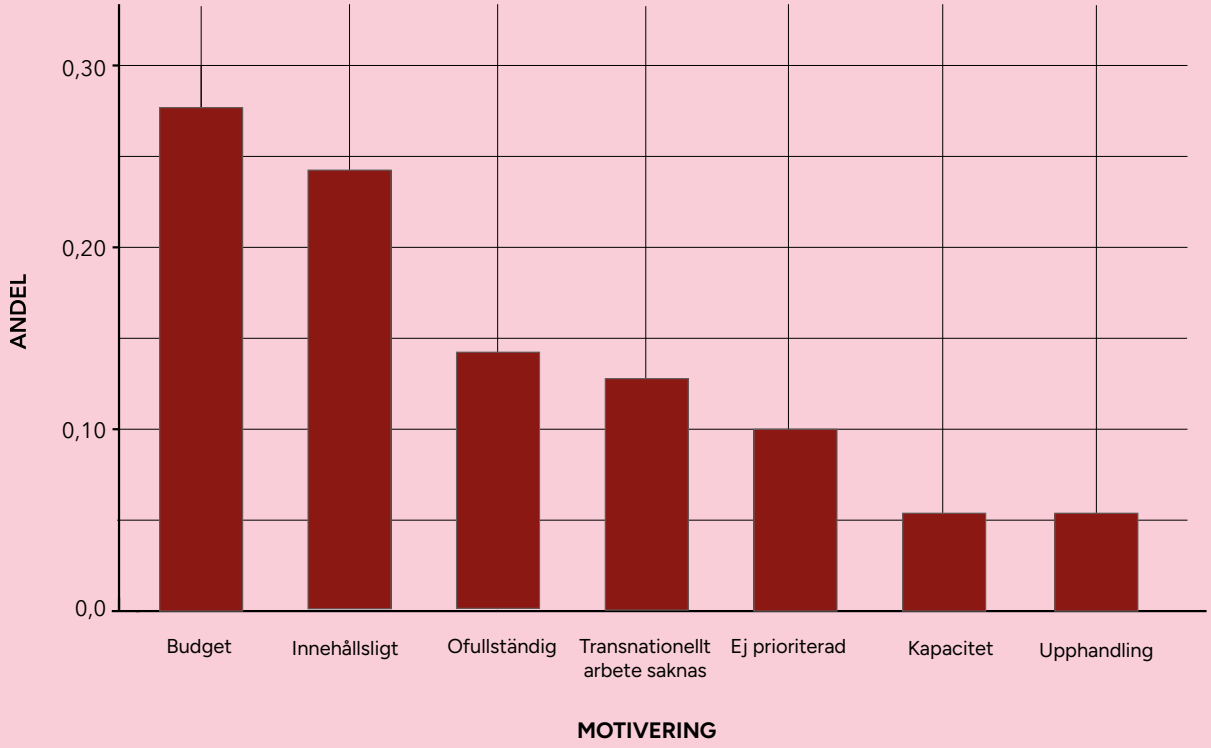

Figur 9. Motiveringar av avslag för PO E-ansökningar.[33]

Betydelsen av ett särskilt programområde

I kompetenscentrets andra årliga analysrapport diskuterades vad som tillförs av ett särskilt programområde för social innovation i ESF.[34] En slutsats var att inrättandet av ett särskilt programområde har möjliggjort ett mer fokuserat och systematiskt stöd till sådana innovationsprocesser jämfört med tidigare programperioder. Programområdets fokus på social innovation upplevs ha givit legitimitet och resurser att frångå etablerade synsätt och arbetssätt i de organisationer som driver projekten. En del i detta är PO E-utlysningarnas uppmuntran av innovativa insatser i arbetsliv och samhälle, med möjlighet att testa nya idéer på ett mer experimentellt och flexibelt sätt. Det kan visserligen inte uteslutas att det vore möjligt att integrera ett sådant fokus i alla programområden, inte minst när det nu finns lärdomar från PO E att bygga vidare på. Samtidigt är risken att allas ansvar blir ingens ansvar i ett sådant scenario.

I analysrapporten konstaterades även att lärdomarna från PO E bidrar till att förstå vilken förnyelse som eftersträvas i programmet och projekten, vilka insatser som anses behövas för att uppnå detta, samt förutsättningarna för sådan förnyelse i organisationer och samhälle. Det handlar bland annat om PO E-utlysningarnas stegvist ökade fokus på att förbättra förutsättningarna för social innovation, exempelvis genom regionala stödstrukturer och nya finansieringsformer, snarare än att styra vilka enskilda innovationer som utvecklas. Samtidigt begränsas möjligheten att bidra till reell och varaktig förnyelse genom ESF av bristande synkning av olika delar av välfärdssystemet, som gör att målgrupperna tenderar att snurras runt eller falla mellan stolarna. Dessutom försvåras tvärsektoriell samverkan av statsstödsregler, tillämpningen av LOU och jävsproblematik. Många myndigheter uppfattas även vara så pass regelstyrda och snävsynta att de har svårt att arbeta innovativt, samt att oförutsägbarheten i experimentella processer kan väcka motstånd utifrån offentliga aktörers ansvar för ansvarsfull användning av skattemedel.

Dessa svårigheter förstärks av att flera av de politikområden som berörs av ESF är starkt reglerade, samt att svensk innovationspolitik nedprioriterar social innovation till förmån för teknisk och kommersiell innovation. Samtidigt bedöms PO E ha potential att påverka samhällets normer och strukturer kring innovation och inkludering, genom att använda social innovation som en språngbräda för att tänka bortom etablerade system och förbättra det sociala skyddsnätet utifrån målgruppens behov och idéer. På så sätt kan PO E bidra till att vidga möjlighetshorisonten för de insatser som bedrivs med ESF-medel, istället för att enbart fungera som en extra udd för att hantera projektformatets otillräcklighet när det gäller att möta komplexa samhällsutmaningar.

33 En enskild ansökan kan ha avslagits med fler än en motivering.
34 MSI 2025

Vidareutveckling av programområdet

Som inspel till vidareutveckling av ESF:s programområde för social innovation har två omvärldsspaningar genomförts av kompetenscentret. Det har gjorts genom enkäter till aktörer i Sverige som är verksamma inom områden som rör social innovation. I enkäterna efterfrågades bland annat behovsområden som är särskilt angelägna att adressera i ESF:s utlysningar, vad gäller arbetsmarknad, utbildning och social inkludering.

Inom arbetsmarknad framfördes det i enkätsvaren att alla människor ska ha möjlighet att delta fullt ut i arbetslivet, inklusive personer med funktionsnedsättning, kvinnor med utomeuropeisk bakgrund, unga i utsatta områden, personer med psykisk ohälsa, nyanlända och långtidsarbetslösa. Dels efterfrågas förbättrad tillgång och inträde till arbetsmarknaden genom rehabilitering, arbetsträning, lönestöd, anpassat arbete, med mera. Dels understryks vikten av att motverka diskriminering och främja inkludering genom medvetna arbetsgivare, inkluderande arbetsplatser och modeller som underlättar anställning – exempelvis arbetsintegrerande sociala företag. Dessutom anses efterfrågan på arbetskraft behöva stärkas genom fler arbetsgivare och arbetsplatser, ökad koppling mellan arbetsmarknadsinsatser och faktiska jobb, samt stöd till arbetsgivare för att ta emot personer långt från arbetsmarknaden.

Inom utbildning framfördes i enkätsvaren behovet av språkutvecklande insatser som alternativ till Svenska för invandrare (SFI), såsom yrkessvenska, språkpraktik och språkträning vid öppna förskolan och andra sociala sammanhang. Dessutom förespråkades nytänkande utbildningsformer, såsom hybridpedagogik, peer-to-peer, gamification, samt Virtual Reality (VR) och Augmented Reality (AR). Utöver detta framhölls behovet av studiemotiverande insatser, förberedande utbildningar och särskilda insatser för personer utan studievana. Inom social inkludering framhöll enkätsvaren dels behovet av att motverka utsatthet och exkludering, i form av diskriminering, rasism, fattigdom, hemlöshet, kriminalitet, psykisk ohälsa, ofrivillig ensamhet, med mera. Dels framhölls behovet av ökat deltagande i samhället genom fokus på demokrati, mänskliga rättigheter, egenmakt/empowerment, medborgarengagemang, brukarinflytande, mötesplatser, med mera.

I enkätsvaren fanns även vissa tvärgående teman, såsom samverkan, civilsamhällets roll och systeminnovation. I detta omfattades bland annat ökad tvärsektoriell samverkan, exempelvis genom idéburet offentligt partnerskap (IOP) och individanpassat stöd. Dessutom förespråkades en utökad roll för civilsamhällets aktörer inom rehabilitering, inkludering och samverkan, som komplement till offentliga insatser. Det efterfrågades även insatser som kombinerar individ- och systemnivå, flexibilitet för nytänkande verksamhetsformer och nytänkande metoder för mätning och evidens. I den andra enkäten fick de svarande även beskriva sin önskeutlysning i ESF:s satsning på social innovation. Svaren innehöll önskningar om ökat utrymme för experimenterande och justeringar i projektens genomförande, samt deltagardrivna arbetssätt där målgruppen medskapar insatserna under projektets gång. Det önskades även finansiering både till att utveckla nya idéer och implementera beprövade insatser, exempelvis genom en flerstegsmodell med förstudieprojekt, genomförandeprojekt och spridningsprojekt. Ökade möjligheter till blandfinansiering efterfrågades också, där ESF-medel matchas med medel från andra finansiärer.

Lärdomar om kompetenscentret

I detta avsnitt presenteras lärdomar från kompetenscentrets insatser för att främja träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer i ESF. Som nämndes inledningsvis är kompetenscentrets övergripande mål att etablera en stödfunktion för social innovation i ESF, som bidrar med kunskaper, metoder och mötesplatser riktat till:

- **ESF-finansierade projekt** där kompetenscentret bland annat bidrar med:
  - » Lärträffar med kunskapsutbyte om social innovation
  - » Metodmaterial om processen i social innovation
  - » Klusteranalyser av projektens lärdomar om utlysningarnas fokusområden

- **ESF-rådet** där kompetenscentret bland annat bidrar med:
  - » Workshops och möten om ESF-rådets stöttning av social innovation
  - » Kunskap om social innovation som underlag för utlysningar
  - » Dialogprocess med andra samhällsaktörer inför utlysningar

- **Ekosystemet för social innovation** i Sverige där kompetenscentret bland annat bidrar med:
  - » Kunskapsunderlag om finansiering, effektmätning, regional samverkan m.m.
  - » Dialogmöten och enkät om samhällsutmaningar och innovativa initiativ
  - » Tvärsektoriella mötesplatser för utbyte om social innovation

Baserat på erfarenheterna från kompetenscentrets insatser för projekten, ESF-rådet och ekosystemet tas olika sorters analysrapporter fram i kompetenscentret: klusteranalyser, tematiska analysrapporter och årliga analysrapporter. I klusteranalyserna tillvaratas lärdomarna från PO E-finansierade projekt inom utlysningarnas specifika fokusområden. I de tematiska analysrapporterna sammanställs kunskaper om olika temaområden som berörs av PO E, såsom finansiering, effektmätning, regional samverkan och nationell policy. De årliga analysrapporterna syftar till att sammanställa lärdomarna från projekt-, program- och systemnivå. Den första analysrapporten fokuserade på förutsättningarna för att främja innovativ inkludering i arbetsliv och samhälle genom ett nationellt kompetenscenter.[35] Den andra fokuserade på vad som tillförs av ett särskilt programområde för social innovation i ESF.[36] Denna tredje analysrapport fokuserar på hur träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer kan främjas i ESF, baserat på kompetenscentrets samlade lärdomar under 2022-2026.

Nationell stödstruktur

I den första årliga analysrapporten uppmärksammades de förhoppningar som finns om att en nationell stödstruktur ska förbättra förutsättningarna för att de sociala innovationer som utvecklas i ESF ska skapa reell och hållbar nytta i samhället. För att kunna infria dessa förhoppningar bedöms kompetenscentrets kombination av insatser på projekt-, program- och systemnivå vara en viktig pusselbit. På projektnivå sägs kompetenscentrets insatser kunna bidra till att synliggöra och stärka de olika delarna i PO E-projektens innovationsprocesser. På programnivå kan det bidra till att ESF:s utlysningsprocesser utformas så att de skapar goda förutsättningar för projektens innovationsprocesser. På systemnivå kan det bidra till att förbättra samspelet mellan de faktorer i samhället som påverkar projektens och programmets innovationsförmåga.

En utmaning som identifieras i rapporten är kompetenscentrets begränsade räckvidd att stötta de delar i innovationsprocessen som sällan ryms i ESF:s projektformat, likväl som det begränsade handlingsutrymmet att påverka etablerade strukturer och normer i organisationer och samhälle. Detta sägs bland annat bero på att mottagarkapaciteten och förändringsviljan ofta är begränsad hos de aktörer som har mandat och kapacitet att förändra rådande ordning. En slutsats är därför att kompetenscentret behöver underlätta samverkan och samskapande mellan olika intressenter och målgrupper på projekt-, program- och systemnivå. På projektnivå behöver kompetenscentret synliggöra och stärka samspelet mellan de aktörer som är relevanta för att PO E-projekten ska kunna initiera, etablera och driva vidare sina nytänkande lösningar i samhället. På programnivå behöver kompetenscentret bidra till att ESF:s utlysningsprocesser utformas så att de tillvaratar och stöttar relevanta aktörer med olika roller och sektorstillhörighet. På systemnivå behöver kompetenscentret underlätta samspelet mellan ESF:s projekt och program, å ena sidan, och det befintliga stödsystemet med affärsrådgivning, utvecklingsprogram och finansieringslösningar, å andra sidan.

35 MSI 2023
36 MSI 2023

I den policykartläggning som genomförts i kompetenscentret presenteras några rekommendationer för dess inriktning, organisering och finansiering.[37] När det gäller inriktning framhålls kompetenscentrets potential att fungera som en drivande nod för kunskapsförmedling och metodutveckling om nytänkande sätt att gemensamt möta högaktuella samhällsutmaningar, kopplat till politiska trender och processer såsom den nya socialtjänstlagen, Socialstyrelsens strategi för ansvarsfull innovation, regeringens satsning på utfallsfinansiering, med mera. När det gäller organisering framhålls betydelsen av en intern struktur som kombinerar kapacitet för metodstöd med en systematisk förmåga att samla, analysera och sprida lärdomar från olika insatser och sammanhang. När det gäller finansiering av kompetenscentret framhålls vikten av att den är stabil och förutsägbar, med resurser både till driften och den organisatoriska grunden.

Stödfunktioner på regional och mikro-nivå

Utöver det nationella kompetenscentret har ESF även bidragit till att skapa och stärka stödstrukturer för social innovation på regional nivå. I PO E-utlysningen ”Stärkt regional kapacitet för att möta samhällsutmaningar” finansieras sex projekt som ska etablera regionala plattformar för att stötta och stärka social innovation i Gävleborg, Göteborgs-området, Skåne, Stockholms-området och Örebro län - se Tabell 1. Flera av dessa har en förhistoria av samverkan kring social innovation i sina regioner, som vidareutvecklas med hjälp av ESF-medlen. Det finns även liknande plattformar i några andra svenska regioner - såsom Halland, Norrbotten, Västerbotten och Värmland - som inte finansieras i PO E.

ESF har även bidragit till att etablera stödfunktioner för så kallade mikroinnovatörer, det vill säga enskilda personer eller mindre sammanslutningar som är närmast och personligt berörda av de problem som adresseras genom deras idéer. I PO E-utlysningen ”Stödfunktioner till social mikroinnovation för inkluderande samhällsutveckling” finansieras tio projekt för detta ändamål - se Tabell 1. Merparten av projekten drivs av företags- och innovationsfrämjare, såsom Coompanion, Reach for Change och Founders Loft. Några drivs av organisationer från civilsamhället, som Rädda Barnen och Svenska kyrkan, och ett enstaka av en offentlig aktör. Vissa riktar sig till mikroinnovatörer i organisationernas lokala sammanhang, medan andra har ett regionalt eller nationellt fokus.

För att stärka utvecklingen och utbytet i dessa olika stödfunktioner för social innovation har det nationella kompetenscentret arrangerat lärträffar i fysiskt och digitalt format. Lärträffarna har samlat både de regionala plattformarna som finansieras i PO E och andra liknande plattformar, samt de PO E-finansierade stödfunktionerna för mikroinnovatörer. Dessutom har flera av dessa och andra PO E-projekt deltagit i de internationella studiebesök som kompetenscentret arrangerat i Frankrike och Portugal. Vid studiebesöken har deltagarna fått ta del av exempel och erfarenheter om regionala och nationella stödstrukturer för social innovation i dessa länder.

Som kunskapsunderlag för stödstrukturerna har två tematiska analysrapporter tagits fram om regional samverkan kring social innovation, inom ramen för det nationella kompetenscentret. Den första rapporten presenterar resultaten från en kartläggning av svenska och internationella exempel på regional samverkan kring samhällsutmaningar.[38] En gemensam nämnare i exemplen är ambitionen att fungera som en nod och motor för att mobilisera och samordna aktörer från olika samhällssektorer för att gemensamt möta samhällsutmaningar i regionen. Genom att erbjuda allt från mötesplatser och processer till modeller och kunskaper avser de att tillvarata och skapa synergier mellan aktörernas olika drivkrafter och resurser. För att skapa ett brett engagemang och reell förändring kopplar de ihop lokala behov och förutsättningar med de involverade aktörernas drivkrafter och resurser, samt politiskt beslutade mål och strategier. De strävar även efter inkluderande och tvärsektoriell samverkan, där involveringen av underrepresenterade aktörer och perspektiv säkerställs genom samskapande processer där individer och organisationer från civilsamhället särskilt involveras.

Den andra rapporten presenterar en översikt av läget i de projekt som finansieras i PO E-utlysning-

37 Ramboll 2025
38 MSI 2024

en "Stärkt regional kapacitet för att möta samhällsutmaningar".[39] Där konstateras att dessa regionala plattformar tillsammans bildar en slags infrastruktur för social innovation i olika delar av landet, med det gemensamma uppdraget att överbrygga glappet mellan olika samhällssektorer i utvecklingen och förverkligandet av nytänkande lösningar på samhällsutmaningar i regionerna. Samtidigt framhålls att plattformarna har olika fokusområden, organiseringssätt och funktioner - med allt från praktiklabb, strukturbyggare och mobiliserande kraft till metod- och kvalitetsnav eller kunskaps- och reflektionsnod. De befinner sig också i olika mognadsfaser, där de som befinner sig i ett tidigare stadium framför allt ägnar sig åt relationsbyggande, kunskapshöjning och legitimitetsskapande, medan de som kommit längst har gått från en projektlogik till en systemlogik där de kombinerar operativ verksamhet med strategisk påverkan i sina regioner. Oavsett delar plattformarna likartade strukturella utmaningar i form av låg systemkunskap, försvårande regelverk, projektformatets begränsningar, samt svårigheter att nå eller involvera små aktörer från civilsamhället. Plattformarnas hållbarhet över tid sägs vila på tre ben: operativ hållbarhet genom stabila verksamhets- och affärsmodeller, strukturell hållbarhet genom integration i regionala strategier och finansieringssystem, samt systemisk hållbarhet genom politiskt erkännande och tydligt mandat i det regionala innovationssystemet.

Internationellt samarbete

Det svenska kompetenscentret samarbetar med motsvarande kompetenscenter i andra EU-länder. Initialt skedde det i projektet "Building Capacity for a Sustainable Society" (BuiCaSuS) under 2021-2023, som finansierades av EU-programmet "Employment and Social Innovation" (EaSI), och där även Inkludera och Reach for Change var svenska samverkansparter.[40] I BuiCaSuS samarbetade Sverige, Frankrike, Lettland och Spanien för att etablera eller konsolidera sina nationella kompetenscenter. Varje land gjorde där en kartläggning av sina ekosystem för social innovation, det vill säga de olika faktorer i samhället som påverkar möjligheten att utveckla, etablera och driva sociala innovationer. Den svenska kartläggningen lade grunden för kompetenscentrets fortsatta arbete med att utveckla stödstrukturer för social innovation på nationell, regional och lokal nivå, samt stärka finansieringen för social innovation.[41]

Det internationella samarbetet har sedan fortsatt inom ramen för projektet "Boosting Initiatives & Resources to Develop Social innovation" (BIRDS) under 2024-2027, som finansieras av ESF.[42] Där samarbetar Sverige, Frankrike, Portugal och Spanien för att vidareutveckla sina nationella kompetenscenter. Bland annat samarbetar de kring kompetenscentrens långsiktiga verksamhetsformer, regionala stödstrukturer för social innovation, spridning och skalning av social innovation, finansiering och effektmätning. Under 2025 genomfördes ett studiebesök i Portugal med fokus på finansiering av social innovation, som lett till fortsatta samtal om hur blandfinansiering skulle kunna genomföras även i Sverige med ESF+ som grund.

Det svenska kompetenscentret deltar även i ESF:s Community of Practice (CoP) om social innovation.[43] Där sker lärandeutbyten mellan de nationella kompetenscentren, de myndigheter som förvaltar ESF i varje land, samt andra berörda samhällsaktörer. Exempel på teman som avhandlats är effektmätning, spridning och skalning av social innovation, samt forskningens roll i social innovation. I CoP:en har kompetenscentren även tagit fram ett gemensamt dokument till EU-kommissionen, som argumenterade för fortsatt fokus på social innovation i kommande programperiod 2028-2034.

Sammantaget har dessa internationella utbyten bidragit till att stärka både det europeiska och svenska ekosystemet för social innovation, där kompetenscentren kontinuerligt utvecklas med inspiration från varandra. I Sverige har detta underlättats av att både kompetenscentret och Svenska ESF-rådet deltagit i flera av utbytena och därmed gemensamt kunnat vidareutveckla stöttningen av social innovation i det svenska ESF-programmet.

39 Augustinsson 2026
40 https://buicasus.eu/
41 MSI 2022
42 https://www.avise.org/boosting-initiatives-resources-develop-social-innovation
43 https://socialinnovationplus.eu/cop/social-innovation/

4. FRAMÅTBLICKANDE SLUTSATSER

I detta kapitel presenteras några framåtblickande slutsatser om främjandet av träffsäkra, varaktiga och värdeskapande sociala innovationer i ESF, baserat på de lärdomar som presenterats i rapporten.

Koppling mellan individ, organisation och samhälle

En röd tråd i rapporten är kopplingen mellan individ-, organisations- och systemnivå, som kan ses som en förutsättning för att de sociala innovationer som finansieras av ESF ska kunna utvecklas, implementeras och skapa värde i samhället. När det gäller individnivån fokuserar flera av utlysningarna och projekten i PO E på nytänkande metoder och samarbeten för att förbättra livssituationen för personer som står långt från arbetsmarknaden eller befinner sig i någon annan socialt eller ekonomiskt utsatt livssituation. En viktig del i detta är lyhördhet för målgruppernas perspektiv, med direkt involvering av dessa eller aktörer som har god inblick i deras livssituation. Som en följd kan förståelsen vidgas av den samhällsutmaning som adresseras. I förlängningen kan det bidra till att de sociala innovationer som utvecklas i ESF blir mer träffsäkra för dem vars livssituation ska förbättras.

När det gäller organisationsnivån sägs ESF:s öronmärkta finansiering till social innovation skapa utrymme att frångå etablerade synsätt och arbetssätt bland de organisationer och personer som medverkar i projekten. En förutsättning för att detta utrymme inte bara ska bli ett tomtebloss under den begränsade projekttiden är organisationernas mottagarkapacitet - det vill säga deras vilja och förmåga att tillvarata projektens resultat och integrera de nytänkande lösningarna i sina verksamheter. Det gäller både de organisationer som driver eller medverkar i projekten, och andra berörda samhällsaktörer såsom myndigheter. I förlängningen kan sådan mottagarkapacitet bidra till att de sociala innovationer som utvecklas i ESF blir mer varaktiga i berörda organisationer och sammanhang.

När det gäller samhällsnivån så är den förbättring av människors livsvillkor som eftersträvas i projekten och programområdet beroende av mer övergripande strukturer och normer i organisationer och samhälle. Möjligheten att experimentera och förändra inom svensk välfärd - likväl som att samverka över organisations- och sektorsgränser - begränsas av regleringar och bristande synkning i välfärdssystemet likväl som klyftan mellan innovations- och välfärdspolitik. Detta blir uppenbart då PO E utmanar den svenska innovationspolitikens fokus på teknisk och kommersiell utveckling genom att utvidga innovation till mer socialt fokuserade politikområden, såsom arbetsmarknad, utbildning, social omsorg, samt hälso- och sjukvård. Å andra sidan bedöms PO E ha potential att påverka dessa strukturer och normer genom att använda social innovation som språngbräda för att tänka bortom etablerade system och förbättra det sociala skyddsnätet. I den policykartläggning som genomförts i kompetenscentret identifieras politiska trender och processer som kan ge medvind i detta, såsom den nya socialtjänstlagen, regeringens satsning på utfallsbaserade arbetssätt och Socialstyrelsens strategi för ansvarsfull innovation.[44] I förlängningen kan detta bidra till att de sociala innovationer som utvecklas i ESF blir mer värdeskapande för samhället i stort.

Stödfunktioner från lokal till internationell nivå

En annan röd tråd i rapporten är ESF:s insatser för att säkerställa att det finns stödfunktioner för social innovation på olika nivåer i samhället. På lokal nivå kan de PO E-finansierade stödfunktionerna för mikroinnovatörer spela en roll för enskilda personer eller mindre sammanslutningar som är närmast och personligt berörda av de problem som adresseras genom deras idéer. På regional nivå kan de PO E-finansierade regionala stödstrukturerna fungera som noder för mobilisering och samordning av aktörer från olika samhällssektorer för att gemensamt möta samhällsutmaningar i regionen. På nationell nivå bidrar det nationella kompetenscentret med kunskaper, metoder och mötesplatser för ESF-finansierade projekt, ESF-rådet och nyckelaktörer i det svenska ekosystemet för social innovation. På internationell nivå sker utbyte och samarbete med liknande stödstrukturer i andra EU-länder, genom studiebesök, BIRDS- och

44 Ramboll 2025

BuiCaSuS-projekten, samt CoP:en om social innovation - vilket kan stärka både det europeiska och svenska ekosystemet för social innovation.

Ambitionen är att dessa stödfunktioner tillsammans ska bilda en varaktig infrastruktur för social innovation i Sverige och EU. För att det ska bli verklighet behövs såväl operativ som strukturell och systemisk hållbarhet i stödfunktionerna, enligt kompetenscentrets analysrapport om de regionala plattformarna i PO E.[45] Organisationsmässigt behöver kapacitet för metodstöd kombineras med en systematisk förmåga att samla, analysera och sprida lärdomar. Finansieringsmässigt behövs stabila och förutsägbara resurser både till driften och den organisatoriska grunden i stödfunktionerna, enligt kompetenscentrets policykartläggning.[46] Dessutom behöver stödfunktionerna kombinera insatser på projekt-, program- och systemnivå, enligt kompetenscentrets första årliga analysrapport.[47]

På projektnivå behöver kompetenscentret synliggöra och stärka samspelet mellan de aktörer som är relevanta för att PO E-projekten ska kunna initiera, etablera och driva vidare sina nytänkande lösningar i samhället. På programnivå behöver kompetenscentret bidra till att ESF:s utlysningsprocesser utformas så att de tillvaratar och stöttar relevanta aktörer med olika roller och sektorstillhörighet. På systemnivå behöver kompetenscentret underlätta samspelet mellan ESF:s projekt och program, å ena sidan, och det traditionella och socialt fokuserade innovationsstöd som redan finns i form av affärsrådgivning, utvecklingsprogram, finansieringslösningar m.m.

ESF:s nutida och framtida roll

Ytterligare röd tråd i rapporten är ESF:s nutida och framtida roll som en av Sveriges främsta finansiärer av social innovation, med fokus på sysselsättning, utbildning och inkludering. Som beskrevs inledningsvis förväntas alla EU-länder stötta social innovation i sina nationella ESF-program.[48] I Sverige har det för första gången inrättats ett särskilt programområde (PO E) i det nationella programmet för perioden 2021–2027. Även om det även i tidigare program för perioderna 2007-2013 och 2014-2020 sades vara viktigt att stötta social innovation, saknades det då öronmärkta medel till detta.[49] Det är ännu inte fastställt hur detta kommer se ut i kommande programperiod 2028-2034, där de nationella kompetenscentren i Sverige och flera andra länder argumenterar för fortsatt fokus på social innovation i sitt inspel till EU-kommissionen. Hur detta sedan kommer att omsättas i nästa svenska ESF-program är inte heller givet - till exempel om social innovation fortsatt kommer vara ett eget programområde och om nationella och regionala stödstrukturer för social innovation fortsatt kommer stöttas.

I rapporten framkommer att ett särskilt programområde dels bidragit till ett mer fokuserat och systematiskt stöd till social innovation i ESF jämfört med tidigare programperioder, dels givit legitimitet och resurser att frångå etablerade synsätt och arbetssätt i medverkande organisationer, enligt kompetenscentrets andra årliga analysrapport.[50] Även om programområdet skulle avvecklas kan detta fokus potentiellt integreras i hela programmet, samtidigt som risken då är att allas ansvar blir ingens ansvar, likt tidigare programperioder. En tidigare kartläggning visar att ESF finansierade nytänkande projekt redan i programperioderna 2007-2013 och 2014-2020, men att det försvårades av bristen på systematiskt stöd i innovationsprocessens olika delar.[51] Liknande slutsatser dras i en uppföljning av medlemsländernas ESF-program under 2014–2020, där få bedöms ha stöttat social innovation på ett systematiskt sätt eller skapat tillräckligt utrymme för experimentella arbetssätt.[52] För att ge en aktuell bild av social innovation i projekt som finansieras i andra programområden under nuvarande programperiod genomförs nu en ny kartläggning i nationella kompetenscentret.

45 Augustinsson 2026
46 Ramboll 2025
47 MSI 2023
48 Europeiska unionen 2021, paragraf 29
49 Europeiska socialfonden 2007, 2014
50 MSI 2025
51 Lindberg m.fl. 2018
52 European Union 2018

En annan aspekt av ESF:s nutida och framtida roll för social innovation gäller vilka som nås av PO E. I rapporten ges bland annat en bild av övergripande mönster i PO E vad gäller var i landet - och med vilka aktörer, målgrupper och metoder - som föreslagna och beviljade projekt är tänkta att genomföras. Där framgår att ansökningarna och projekten är spridda i olika delar av landet, samtidigt som vissa regioner är underrepresenterade. Det framgår även att initiativ till ansökningar oftare tas i storstads- än landsbygdskommuner, men att de beviljade medlen fördelats jämnt mellan dessa. När det gäller aktörer når PO E framför allt ut till offentlig sektor och civilsamhället - som också samverkar med varandra i flera av projekten - medan näringslivet involveras i mer begränsad utsträckning. Den låga andelen medfinansiering som krävs i PO E kan ha underlättat medverkan för vissa aktörer, inte minst från civilsamhället, samtidigt som det också är ett av de vanligaste skälen till avslag. Målgrupperna i projekten avspeglar PO E-utlysningarnas fokus på både individ- och strukturnivå i social innovation. På individnivå handlar det om personer som står långt från arbetsmarknaden eller som befinner sig i någon annan socialt eller ekonomiskt utsatt livssituation. På strukturnivå handlar det om samhällsaktörer som ingår i ekosystem för social innovation, såsom kommuner, myndigheter och organisationer. I denna och tidigare årliga analysrapporter beskrivs hur nationella kompetenscentret stöttat vidareutvecklingen av utlysningsprocesserna i PO E så att de adresserar relevanta aktörer, målgrupper och samhällsutmaningar[53] - bland annat genom de omvärldsspaningar där en bredd av samhällsaktörer bidragit med inspel till programområdet.

53 MSI 2023, 2025

5. REFERENSER

Anheier, H. K., Krlev, G., Mildenberger, G. (red.) (2019). Social innovation – comparative perspectives. New York: Routledge.

Augustinsson, E. (2026). Regionala stödstrukturer för social innovation i Europeiska socialfonden - Analysrapport från det nationella kompetenscentret för social innovation i ESF. Malmö: Mötesplats Social Innovation.

Benner, M. (red.) (2005). Innovationer – dynamik och förnyelse i ekonomi och samhällsliv. Lund: Studentlitteratur.

Brandsen, T., Cattacin, S., Evers, A., Zimmer, A. (red.) (2016). Social innovations in the urban context. New York: Springer.

Butzin, A. & Terstriep, J. (2018). Actors and Roles in Social Innovation. I Howaldt, J., Kaletka, C., Schröder, A., Zirngiebl, M. (red.). Atlas of Social Innovation – New Practices for a Better Future. Dortmund: TU Dortmund University, sid 78-81.

Denvall, V. & Wright Nielsen, T. (2006). Innovationsparadoxen – en studie av två försök att med nyskapande insatser lösa sociala problem. Växjö: Växjö universitet.

European Union (2018). ESF Performance and Thematic Reports - The ESF Support to Social Innovation. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Union (2022). Social Experimentation - A practical guide for project promoters. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Europeiska socialfonden (2014). Nationellt socialfondsprogram för investering för tillväxt och sysselsättning 2014-2020.

Europeiska socialfonden (2007). Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013.

Europeiska unionen (2021). Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om inrättande av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och om upphävande av förordning (EU) nr 1296/2013.

Fagerberg, J., Mowery, D. C., Nelson, R. R. (red.) (2005). The Oxford handbook of innovation. Oxford: Oxford University Press.

Fred, M. (2018). Projectification - The Trojan horse of local government. Doktorsavhandling, Lunds universitet.

Godin, B. (2019). From Innovation to X-innovation to Critical Innovation. I Howaldt, J., Kaletka, C., Schröder, A., Zirngiebl, M. (red.), Atlas of Social Innovation – 2nd Volume: A World of New Practices. München: Oekom, sid 12–15.

Haxeltine, A., Avelino, F., Wittmayer, J., Kemp, R., Weaver, P., Backhaus, J., O'Riordan, T. (2013). Transformative Social Innovation - A Sustainability Transitions Perspective on Social Innovation. Paper presenterat vid konferensen Social Frontiers: The next edge of social innovation research, GCU's London Campus, England, 14-15 nov, 2013.

Haxeltine, A., Pel, B., Dumitru, A., Avelino, F., Kemp, R., Bauler, T., Kunze, I., Dorland, J., Wittmayer J., Søgaard Jørgensen, M. (2017). Towards a TSI theory - a relational framework and 12 propositions. TRANSIT Working Paper 16.

Hoffecker, E. (2019). Understanding Innovation Ecosystems – A Framework for Joint Analysis and Action. Cambridge: MIT D-Lab.

Howaldt, J., Kaletka, C., Schröder, A., Zirngiebl, M. (red.) (2018). Atlas of Social Innovation - New Practices for a Better Future. Dortmund: TU Dortmund University.

Howaldt, J., Kaletka, C., Schröder, A., Zirngiebl, M. (red.) (2019). Atlas of Social Innovation - 2nd Volume: A World of New Practices. München: Oekom.

Kaletka, C., Markmann, M., Pelka, B. (2016). Peeling the Onion – An Exploration of the Layers of Social Innovation Ecosystems. European Public Social & Social Innovation Review, 1(2):83-93.

Lindberg, M. (2021). Social innovation i civilsamhällets organisationer - kunskapsöversikt och policyrekommendationer. Örebro: Entreprenörskapsforum.

Lindberg, M., Hvenmark, J., Nahnfeldt, C., Hill, N. (2022). Social innovation för arbetslivsinkludering - insatser och insikter från Sveriges civilsamhälle. Luleå: Luleå tekniska universitet.

Lindberg, M., Tengqvist, A., Sevedag, V. (2018). Social innovation i Europeiska socialfonden. Stockholm: Forte & Svenska ESF-rådet.

Mc Glinn, M. (2018). Translating Neoliberalism - The European Social Fund and the Governing of Unemployment and Social Exclusion in Malmö, Sweden. Doktorsavhandling, Malmö universitet.

Moulaert, F., MacCallum, D., Mehmood, A. & Hamdouch, A. (red.) (2013). The international handbook on social innovation. Cheltenham: Edward Elgar.

MSI (2022). Ekosystem för social innovation i Sverige - förutsättningar och utmaningar i främjandet av social innovation i Sverige. Malmö: Mötesplats Social Innovation.

MSI (2023). Stödstruktur för innovativ inkludering i arbetsliv och samhälle – insatser och lärdomar i Sveriges nationella kompetenscenter för social innovation i Europeiska socialfonden 2022-2023. Malmö: Mötesplats Social Innovation.

MSI (2024). Regional samverkan kring samhällsutmaningar – en kartläggning av exempel på långsiktig organisering. Malmö: Mötesplats Social Innovation.

MSI (2025). Vad kan vi lära om social innovation från Europeiska socialfondens program och projekt? Lärdomar i Sveriges nationella kompetenscenter för social innovation i Europeiska socialfonden 2024. Malmö: Mötesplats Social Innovation.

Mulgan, G. & Pulford, L. (2010). Study on Social Innovation. London: The Young Foundation.

OECD (2021). Building Local Ecosystems for Social Innovation – A Methodological Framework. Paris: OECD.

R Core Team (2021). R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing.

Ramboll (2025). Policykartläggning social innovation. Rapport av Ramboll på uppdrag av Sveriges nationella kompetenscenter för social innovation. Malmö: Mötesplats Social Innovation.

Styhre, A. (2013). A social theory of innovation. Malmö: Liber.

Svenska ESF-rådet (2024). Förändringsteori ESF+ 2021-2027. Gävle: Svenska ESF-rådet.

Svensson, L. & Florén, A-K. (2021). Fånga nyttan av projekt - för kompetens och arbete. Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv. Stockholm: Forte och Svenska ESF-rådet.

Westley, F., McGowan, K., Tjörnbo, O. (red.) (2017). The evolution of social innovation - building resilience through transitions. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.

MÖTESPLATS SOCIAL INNOVATION

MALMÖ UNIVERSITET

Famna

COMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

sociala partnerskapet för innovationer

nns nationella nätverket för samordningsförbund

Medfinansieras av Europeiska unionen